

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Notitie ecologie Vlierlanden Ommen

projectnummer: 170.00.06.01.00

Onderwerp: Quicksan ecologie Vlierlanden Ommen

Datum: 21-03-2019

Inleiding

KADER

De gemeente Ommen wil aan de slag met de tweede fase van 'Vlierlanden', nu de eerste fase (Vlierbrink en boerenerven) succesvol tot stand komt. Voor een deel van dit gebied met de bestemming 'Woongebied – uit te werken' wordt een uitwerkingsplan opgesteld.

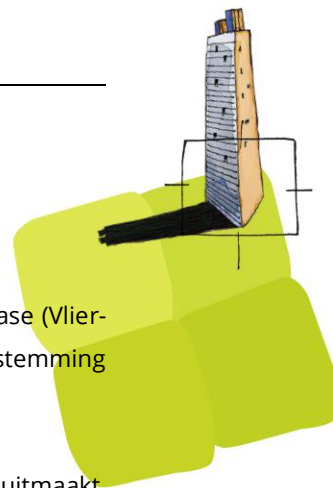
In 2013¹ is voor geheel 'Ommen Oost', waarvan de tweede fase van 'Vlierlanden' onderdeel uitmaakt, een ecologisch onderzoek uitgevoerd in het kader van de toenmalige Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Naast dat dit onderzoek is verouderd (voor onderzoeksgegevens wordt veelal een houdbaarheid van drie jaar aangehouden) is op 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (en ook de Boswet).

In voorliggende notitie betreft een quickscan ecologie met als doel na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)² of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Deze actualisatie is gebaseerd op een actualiserend veldonderzoek, een screening van het onderzoek uit 2013 en bureauonderzoek (raadplegen bronnen).

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 21 maart 2019 door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs B.V.. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, droog, circa 7°C en een matige wind.

¹ Lindenholtz J.G. & A. Alberts (2014). Ecologisch onderzoek Ommen Oost. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en –beleid. Rapport 13-085. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

² De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1: Het opgelichte deel geeft de ligging van het plangebied weer (Bron: ruimtelijkeplannen.nl).

PLANGEBIED

Het plangebied is weergegeven op de kaart in figuur 1 en wordt aan de noordzijde begrenst door de Arriërflierweg, aan de oostzijde door de Arriërveldsweg (en de daaraan parallel lopende groenstructuur) en aan de zuidzijde door de Otmansweg.

Het plangebied bestaat uit agrarische percelen, een deel van de groenstructuur langs de Otmansweg, en enkele greppels en sloten. De groenstructuur inclusief aangrenzende greppels/sloten langs de Arriërveldsweg, de bomenrij langs en een tweetal te behouden erven aan de Arriërflierweg vallen buiten het plangebied.

Parallel aan de groenstructuur langs de Arriërveldsweg (noord-zuid), ligt een strook die recent is ingepland met jonge bomen/struiken. Tevens is aan de westzijde daarvan een nieuwe watergang gerealiseerd (linker foto). Ten opzichte van 2013 zijn dit de enige wijzigingen in het plangebied.

In het gebied ten westen van het plangebied is reeds een nieuwbouwwijk in wording.

Impressie van het plangebied op 21 maart 2019. Links: strook met jonge inplant. Rechts: plangebied gezien vanuit zuiden.

Hoewel de beoogde inrichtingplannen nog niet concreet zijn ingevuld, wordt onder ander het volgende mogelijk gemaakt: realisatie van maximaal 150 woningen inclusief parkeren, aanleg van wegen, ruimte voor volkstuinen, groen, water en bos.

Soortbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Flora

Het plangebied betreft een agrarisch gebied met enkele watergangen. Aangetroffen plantensoorten zijn onder andere kruipende boterbloem, fluitenkruid, paardenbloem, paarse dovenetel, ridderzuuring, kropbaar, braam, wilde kamperfoelie, zomereik, ruwe berk en zwarte els. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden gezien de terreingesteldheid ook niet in het plangebied verwacht.

(Jaarrond beschermde) broedvogels

Aanwijzingen (zoals nesten en braakballen) die duiden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplaatsen van broedvogels, zoals uilen en roofvogels, zijn niet in het plangebied aangetroffen. Het plangebied is wel geschikt als foerageergebied voor een soort als kerkuil en buizerd. Uit het onderzoek in 2013 blijkt dat er in bebouwing in de directe omgeving twee roestplaatsen aanwezig waren van kerkuil, te weten aan de Otmansweg 5a en 1a (incidenteel gebruikt). In het kader van het project 'Ommen Oost', waar het plangebied onderdeel van uitmaakt, is in 2014 een activiteitenplan opgesteld (Lindenholz & Van der Sluis 2014³). Hierin is onder andere beschreven welke maatregelen genomen dienen te worden om negatieve effecten op kerkuil zoveel mogelijk te minimaliseren.

In de watergangen kunnen wel soorten als wilde eend en meerkoet tot broeden komen. Daarnaast vormende groenstructuren langs de randen van het plangebied geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogelsoorten zoals merel, houtduif, koolmees, roodborst, vink, winterkoning en zanglijster.

Vleermuizen

In de bomen in het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte ruimten (zoals holten en scheuren) aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats. In de (te behouden) groenstructuur parallel aan de Arriërveldsweg staan wel enkele bomen met geschikte ruimte voor vleermuizen. In het plangebied bevinden zich geen gebouwen, waardoor de aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen kan worden uitgesloten. Naar verwachting wordt het plangebied wel door enkele vleermuizen (bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis) als foerageergebied gebruikt. Verder zijn de vormen de groenstructuren langs de randen van het plangebied doorgaande lijnvormige structuren en zijn daarmee geschikt als vliegroute voor vleermuizen. Tijdens het onderzoek in 2013 zijn langs deze groenstructuren vliegroutes van zowel gewone dwergvleermuis als laat-

³ Lindenholz, J.G. & M. van der Sluis (2014). Activiteitenplan Flora- en faunawet Ommen Oost. Rapport 13-085B. EcoGroen Advies BV, Zwolle.

vlieger aangetroffen (Lindenholz & Albers 2014). Aangezien de situatie van de groenstructuren niet is gewijzigd, is het aannemelijk dat deze nog steeds fungeren als vliegroute.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen aanwijzingen (zoals verblijfplaatsen, vraatsporen en uitwerpselen) aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van een verblijfplaats dan wel onmisbaar leefgebied van beschermde (en niet-vrijgestelde) grondgebonden zoogdieren. Wel zijn in het plangebied enkele beschermde en vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten, zoals egel, bosmuis, bosspitsmuis en rosse woelmuis te verwachten.

Amfibieën

De watergangen in het plangebied vormen geen geschikt biotoop voor beschermde en niet-vrijgestelde amfibieën zoals poelkikker en heikikker. Tijdens het onderzoek in 2013 is deze soort en zijn andere beschermde niet vrijgestelde soorten eveneens niet aangetroffen in het plangebied. Wel zijn enkele vrijgestelde en beschermde amfibieën zoals bastaardkikker, gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander voortplantend en overwinterend te verwachten (en in 2013 aangetroffen).

Vissen

De watergangen vormen eveneens geen geschikt leefgebied voor beschermde en niet-vrijgestelde vissoorten als grote modderkruiper. Tijdens het onderzoek in 2013 is deze soort eveneens niet aangetroffen in het plangebied.

Overige soortgroepen

In het plangebied zijn gezien het ontbreken van geschikt biotoop geen beschermde reptielen, vissen en ongewervelden te verwachten.

TOETSING

Door de herinrichting van het plangebied verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Door de realisatie van woningen en groen, wordt het plangebied voor vleermuizen als gewone dwergvleermuis en laatvlieger zelfs geschikter als foerageergebied. Daarnaast blijven de omringende groenstructuren behouden, waardoor eveneens geen negatieve effecten te verwachten zijn op vliegroutes van vleermuizen. Wel is het bij plaatsen eventueel van kunstlicht langs de groenstructuren belangrijk om rekening te houden met de aanwezige vliegroutes. Potentiele verblijfplaatsen van vleermuizen verdwijnen alleen wanneer sprake is van kap van bomen uit de groenstructuur langs de Arriërveldsweg. Tot op heden is hiervan geen sprake en verdwijnen geen (potentiele) verblijfplaatsen van vleermuizen.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen in gebruik zijnde nesten van de meer algemeen voorkomende vogels worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. Wanneer de (in het activiteitenplan) beschreven maatregelen voor kerkuil zijn/worden uitgevoerd, zijn op deze soort als gevolg van de plannen geen (andere) negatieve effecten te verwachten. Voor een soort als buizerd blijft in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied aanwezig en zijn zodoende eveneens geen negatieve effecten te verwachten.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdierensoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Overijssel. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Voor de overige soort(groep)en kunnen negatieve effecten op in het kader van de Wnb beschermde soorten worden uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuur netwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland, dat voldoende robuust is voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Overijssel uitgewerkt in de

Omgevingsvisie Overijssel en de bijbehorende Omgevingsverordening Overijssel 2017. Het NNN in Overijssel kent geen externe werking.

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit de Omgevingsvisie Overijssel en de Omgevingsverordening Overijssel wordt specifiek ingezet op de bescherming van bestaande bos- en natuurgebieden en belangrijke weidevogel- en ganzengebieden, die buiten het NNN vallen.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied en de gronden zijn niet aangewezen als NNN of groene contour. De afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde gebied beschermt middels de Wnb is ruim 850 meter. Dit betreft Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied, ten zuiden van het plangebied. Het meest nabij gelegen beschermde gebied in het kader van het NNN ligt op een afstand van circa 600 meter ten noorden van het plangebied.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de afstand tot beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen project geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, het NNN of de Groene contour te verwachten. Deze inventarisatie geeft daarom geen aanleiding voor een voortoets in het kader van de Wnb en is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Is voorliggende situatie is geen sprake van het doen van aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Wanneer daarnaast rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels, is het aanvragen van een ontheffing Wnb voor flora en fauna niet aan de orde.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.